

Sygn. akt III KRS 18/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania W.W.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 8 marca 2017 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim,

z udziałem D. B. i K. K.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 września 2017 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 8 marca 2017 r., Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...] kandydatury D.B. - sędzi Sądu Rejonowego w [...] i K. K. - sędzi Sądu

Rejonowego w [...] oraz nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...] innych kandydatur, w tym W.W. - adwokata Izby Adwokackiej w [...].

W uzasadnieniu wskazano, że zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa przyjął stanowisko o rekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa na dwa wolne stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...] kandydatur: D.B. i K.K.. W ocenie zespołu, wniosek taki jest w pełni uzasadniony treścią załączonych ocen kwalifikacyjnych, informacjami dotyczącymi zdobytego przez kandydatów doświadczenia zawodowego, opiniami służbowymi oraz uzyskanym poparciem środowiska sędziowskiego. W uzasadnieniu stanowiska zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa podkreślił, że za rekomendowaniem kandydatur D.B. i K.K. przemawiały ocenione łącznie: wysokie oceny kwalifikacyjne, odpowiednie doświadczenie orzecznicze, uzyskane jednomyślne poparcie Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] oraz najwyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...].

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa, dzieląc stanowisko zespołu, uznała, że z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...] zostaną przedstawione kandydatury D.B. i K.K..

Odnosząc się do kandydatury odwołującego się, Krajowa Rada Sądownictwa w uchwale wskazała, że Pan W.W. urodził się w 1965 r. W 1990 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu [...], uzyskując tytuł magistra prawa z ogólną oceną dobrą. W latach 1990-1992 odbył etatową aplikację sądową w okręgu Sądu Okręgowego w [...] zakończoną egzaminem sędziowskim, który złożył z wynikiem ogólnym dobrym. Następnie w latach 1992-1995 odbył aplikację adwokacką w Okręgowej Izbie Adwokackiej w [...] zakończoną egzaminem adwokackim, który złożył w 1995 r. z wynikiem ogólnym dostatecznym. Od 1 kwietnia 1995 r. wykonuje zawód adwokata w indywidualnej kancelarii adwokackiej z siedzibą w [...]. Ponadto od 2013 r. pełni funkcję wizytatora w Zespole Adwokatów Okręgowej Rady Adwokackiej w [...]. Jego praca została oceniona pozytywnie w ocenie kwalifikacyjnej sporządzonej przez sędziów

wizytatorów – T. K. - w zakresie spraw cywilnych, E.W. - w zakresie spraw rodzinnych i E. K. - w zakresie spraw karnych. Zwrócono uwagę, że kandydat posiada ugruntowaną znajomość prawa cywilnego materialnego i procesowego, prawa rodzinnego oraz prawa karnego materialnego i procesowego i spełnia warunki do ubiegania się o urząd sędziego sądu okręgowego.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła, że Pan W.W. posiada wieloletnie doświadczenie w wykonywaniu zawodu adwokata. Uzyskał jednak niższą ocenę kwalifikacyjną niż wybrane kandydatki, których kwalifikacje do wykonywania zawodu sędziego sądu okręgowego zostały ocenione bardzo dobrze oraz otrzymał zdecydowanie niższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...].

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, D. B. i K.K. są najlepszymi kandydatkami w niniejszej procedurze nominacyjnej. Posiadają kwalifikacje merytoryczne oraz doświadczenie zawodowe, dające rękojmię należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego sądu okręgowego, a ponadto uzyskały najwyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...]. Pozostali kandydaci nie wypełnili w wyższym stopniu ocenianych łącznie kryteriów wyboru na stanowisko sędziego sądu okręgowego i tym samym byli mniej odpowiedni do przedstawienia z wnioskiem o powołanie na dwa wolne stanowiska sędziowskie.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła również oceny uzyskane przez kandydatów na dyplomach ukończenia wyższych studiów prawnych oraz z egzaminów zawodowych. Oceny te nie były jednak kryterium mogącym mieć istotny wpływ na dokonany przez Radę wybór kandydatur D.B. i K.K. w niniejszej procedurze konkursowej. Krajowa Rada Sądownictwa wzięła bowiem pod uwagę fakt, że wszyscy kandydaci posiadają wieloletnie doświadczenie zawodowe oraz otrzymali oceny kwalifikacyjne świadczące o spełnieniu warunków do ubiegania się o powołanie na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Powyższe spowodowało, że kryterium uzyskanych ocen na dyplomach ukończenia wyższych studiów prawnych oraz z egzaminów zawodowych nie miało decydującego znaczenia dla podjętego przez Krajową Radę Sądownictwa rozstrzygnięcia.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła także opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] i ocenę Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...].

Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] na posiedzeniu 12 stycznia 2017 r. zaopiniowało wszystkie kandydatury jednogłośnie pozytywnie. Na posiedzeniu Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...] 13 stycznia 2017 r. na kandydatury: D.B. - oddano 78 głosów „za” oraz 13 głosów „przeciw”, K.K. - oddano 68 głosów „za” oraz 23 głosy „przeciw”, P. P. - oddano 42 głosy „za” oraz 49 głosów „przeciw”, A. S. - oddano 31 głosów „za” oraz 60 głosów „przeciw”, a W.W. - oddano 14 głosów „za” oraz 75 głosów „przeciw”.

O przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury D.B. i K.K. zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w szczególności wieloletnie doświadczenie zawodowe, bardzo dobre oceny kwalifikacyjne i najwyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...].

Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 8 marca 2017 r. na kandydatury: D.B. - oddano 14 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”, K.K. - oddano 14 głosów „za”, nie oddano głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”, W.W. - nie oddano głosów „za” ani „przeciw”, przy 14 głosach „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

W.W. wniósł do Sądu Najwyższego odwołanie od powyższej uchwały, zarzucając jej naruszenie: przepisów prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (tj. ustawy z dnia 12 maja 2012 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa: Dz.U. z 2016 r., poz. 976 ze zm. - dalej jako ustawa o KRS oraz załącznika do uchwały nr 125/2015 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa; M.P. poz. 304 oraz z 2016 r., poz. 51 ze zm. - dalej: Regulamin); naruszenie przepisów kompetencyjnych dotyczących Rady i zespołu powoływanego przez Radę oraz norm prawa konstytucyjnego, tj. zaniechanie przez Radę informowania skarżącego o terminach kolejnych posiedzeń Rady oraz funkcjonującego w jej ramach zespołu, na których miała być rozpoznawana jego sprawa indywidualna (tj. o wszystkich, które się odbyły, za wyjątkiem zaproszenia na przesłuchanie w dniu 24 lutego 2017 r.), albowiem niewątpliwie obowiązkiem temu (wynikającemu wprost z treści art. 29 ust. 2 ustawy o KRS i § 11 Regulaminu) nie są w stanie sprostać

lapidarne informacje otrzymywane przez skarżącego w formie powiadomień elektronicznych, które nie wskazują daty tych czynności; zaniechanie doręczenia skarżącemu uchwały zespołu z dnia 24 lutego 2017 r. (naruszenie treści § 24 ust. 2 w związku z § 18 ust. 9 Regulaminu oraz w związku z art. 34 ust. 4 ustawy o KRS) wraz ze sporządzonym protokołem z tej czynności - w terminie, który pozwoliłby skarżącemu na ustosunkowanie się do jego treści (która zawiera między innymi wadliwe brzmienie w odniesieniu do wypowiedzi skarżącego), a przede wszystkim do wypowiedzi przedstawiciela Sądu Okręgowego w [...] - sędziego R. T. - na temat wieku odwołującego się oraz kwalifikacji adwokatów, jako takich - zawierającej między innymi elementy dyskryminujące uczestnika ze względu na wiek i zawód; zaniechanie przez zespół i Radę wskazania konkretnego zakresu (w domyśle przyczyn i sfer tematycznych), dla których materiał zgromadzony w sprawie nie był gotowy do rozstrzygnięcia na pierwszym posiedzeniu zespołu w dniu 6 lutego 2017 r., oraz dlaczego zaproszono takie, a nie inne osoby poza uczestnikami konkursu (albowiem osoba wezwana w charakterze wizytatora wypowiadała się w dużej mierze na tematy niezwiązane z tą funkcją) i jakie znaczenie miała mieć kolejność ich wysłuchania - wbrew treści § 18 ust. 2 i 3 Regulaminu w związku z art. 33 ust. 2 ustawy o KRS, prowadzenie protokołów z posiedzeń zespołu i Rady w sposób mało transparentny (co do treści i terminów), jak również uniemożliwienie skarżącemu zaznajomienia się z ich treścią w rozsądnych terminach (przed podjęciem ostatecznej uchwały lub przed otwarciem terminu do wniesienia odwołania do Sądu Najwyższego, a nie dopiero dziesiątego dnia jego biegu, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie w przypadku protokołów z posiedzeń plenarnych Rady) - z naruszeniem art. 34 ust. 4 ustawy o KRS oraz § 18 ust. 9 i art. 24 ust. 2 Regulaminu oraz art. 2 Konstytucji; przedstawienie sprawy dotyczącej przedmiotowego konkursu na posiedzeniu plenarnym Rady w dniu 8 marca 2017 r. w sposób sprzeczny z treścią § 9 ust. 4 Regulaminu w związku z art. 33 ust. 1 ustawy o KRS - tj. przez ograniczenie jej prezentacji wyłącznie do rekomendowanych kandydatur oraz stanowiska zespołu, prawdopodobne podjęcie przez zespół w dniu 24 lutego 2017 r. uchwały z naruszeniem art. 34 ust. 1 ustawy o KRS (oraz § 18 ust. 7 i 8 Regulaminu), tj. pod nieobecność wszystkich jego członków (brak sędzi E. P.) - co mogło prowadzić do podjęcia tego dnia formalnie

wadliwej uchwały; podjęcie przez Radę, a wcześniej zespół - uchwał (odpowiednio w dniach 24 lutego 2017 r. i 8 marca 2017 r.) z naruszeniem treści art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 33 ust. 1 ustawy o KRS (Rada) oraz art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o KRS (zespół), a ponadto art. 2, 32 ust. 1 i 2 i 60 Konstytucji RP - przez niewłaściwe wykorzystanie przez te organy swoich kompetencji, tj. wydanie uchwał w sposób dowolny, nietransparentny, mało wszechstronny, jak również w sposób naruszający zasadę niedyskryminacji i równego dostępu do służby publicznej (z uwagi na wykonywany zawód i posiadany przez kandydata wiek), jak również podstawowe zasady demokratycznego państwa, tj. sprowadzenie pojęcia oceny kwalifikacji kandydatów do oceny kwalifikacyjnej sporządzonej przez wizytatorów (a właściwie tylko - do ich wniosków końcowych, z pominięciem pełnej analizy ich treści), pominięcie przy rozpoznawaniu sprawy niektórych pozytywnych elementów po stronie skarżącego przy ocenie jego kandydatury (w płaszczyźnie kwalifikacji), zbyt wyraźne zaakcentowanie w okolicznościach niniejszej sprawy kryterium poparcia uczestników na Zgromadzeniu Sędziów oraz skonstruowanie takiego zestawu decydujących kryteriów (których formalnie lub realnie skarżący nie mógł spełnić w ogóle lub w takim samym stopniu jak inni kandydaci), uwzględnienie również, jako pełnowartościowego materiału (na podstawie którego podjęto sporną uchwałę, a wcześniej uchwałę Zespołu), wypowiedzi Pana sędziego R. T., która zawiera elementy dyskryminujące oraz dowolne argumenty.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o jego oddalenie wskazując, że złożone przez skarżącego odwołanie stanowi w istocie bezzasadną polemikę z dokonaną przez Radę oceną materiałów sprawy i zajęтым w sprawie stanowiskiem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, kognicja Sądu Najwyższego obejmuje wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydatów na stanowisko sędziowskie ani decydowania o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z

wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu. Przedmiot postępowania w kwestii oceny kandydata i przedstawienia wniosku o jego powołanie na stanowisko sędziego ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i jako taka powinna ona podlegać kontroli sądowej w zakresie właściwym tego rodzaju sprawom, tj. pod kątem legalności i przestrzegania stosownych procedur prawnych. Merytoryczna ingerencja sądu w rozstrzygnięcia Rady byłaby niedopuszczalna, wkraczałaby bowiem w sferę szczególnego władztwa Rady, wynikającego z samych norm konstytucyjnych. W uzasadnieniu wyroku z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06 (OTK-A 2008 nr 4, poz. 63) Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że merytoryczna ingerencja sądu w rozstrzygnięcia Krajowej Rady Sądownictwa jest niedopuszczalna. Natomiast konieczna jest kontrola sądowa przestrzegania praw obywateli zagwarantowanych w tym przypadku w art. 60 Konstytucji RP, tj. prawa równego dostępu do służby publicznej.

W konsekwencji takiego ukształtowania kognicji Sądu Najwyższego w kontrola sądowa obejmuje w szczególności badanie, czy Rada zastosowała kryteria wyboru zgodne z prawem oraz czy przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania, związanych z oceną kandydatury i przedstawieniem wniosku Prezydentowi (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11, Legalis nr 457272; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/12, Legalis nr 526731). W ten sposób nawiązuje się do zasady przestrzegania praw obywateli, które wypływają wprost z art. 32 ust. 1 oraz art. 60 Konstytucji RP (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 9/11, Legalis nr 457271).

Weryfikowanie decyzji Rady parametrem legalizmu nie daje jednak Sądowi Najwyższemu podstaw do opierania się na domysłach i subiektywnych odczuciach uczestników konkursu. Oznacza to, że ocenie podlegają tylko te wzorce wyboru, które zostały w zaskarżonej uchwale ujawnione. Jedynie w ten sposób można obiektywnie ocenić, czy weryfikowalne przesłanki wyboru deklarowane przez Radę realizują zasadę równego dostępu do służby publicznej. Posłużenie się przez ustawodawcę tym modelem jest widoczne w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS. Ocena kwalifikacji, doświadczenie zawodowe, opinia kolegium właściwego sądu oraz ocena właściwego zgromadzenia ogólnego, publikacje czy inne dokumenty,

pozwalają na uchwycenie sprawdzalnych i porównywalnych atrybutów.

Stosownie do art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, poza przepisem art. 87¹ k.p.c. ustanawiającym przymus adwokacko-radcowski w występowaniu przed tymże Sądem. Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej determinuje więc sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania oraz ogólnych reguł proceduralnych obowiązujących w postępowaniu przed tym organem, określonych w przepisach rozdziału 3 ustawy o KRS.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w przypadku zarzucanych uchybień proceduralnych, co do zasady, znaczenie może mieć tylko naruszenie przepisów, które miało istotny wpływ na wynik sprawy (konkursu) - art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 24 września 2014 r., III KRS 43/14, LEX nr 1541058; z dnia 29 lipca 2014 r., III KRS 13/14, LEX nr 1498817; z dnia 27 sierpnia 2014 r., III KRS 38/14; LEX nr 1537560; z dnia 11 marca 2015 r., III KRS 7/15, LEX nr 1806455; z dnia 25 lutego 2013 r., III KRS 94/13, LEX nr 1555614). W tym przypadku chodzi przede wszystkim o uchybienia proceduralne prowadzące do naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, zgodnie z którym, w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Do tej grupy można też zaliczyć błędy w procedowaniu tej rangi, że pozbawiają zainteresowanego możliwości ochrony jego interesu w postępowaniu przed Radą, bądź błędne obsadzenie organów, odbierające im kompetencje w procedurze nominacyjnej (posiłkowe stosowanie art. 379 pkt 5 i 4 k.p.c.). Natomiast inne uchybienia formalne postępowania przed zespołem, nie mają znaczenia dla wyniku sprawy nawet wtedy, gdy ze stanowiska zwartego w uzasadnieniu uchwały będzie wynikało, że Rada nie zweryfikowała rekomendacji zespołu. Trzeba bowiem podkreślić, że, stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy o KRS, na tym etapie postępowania następuje opracowanie przez zespół listy rekomendowanych kandydatów. Ta lista rekomendowanych kandydatów będąca

efektem pracy zespołu, wyraża stanowisko zespołu i stanowisko to wraz z jego uzasadnieniem (por. art. 34 ust. 1 i 3 ustawy o KRS) wykorzystuje Krajowa Rada Sądownictwa, wykonując na posiedzeniu Rady swą kompetencję, o której była mowa wyżej i opierając się w rozstrzygnięciu sprawy na „wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone” (art. 33 ust. 1 ustawy). Stanowisko zespołu może być, tak jak to nastąpiło w rozpatrywanym przypadku, zaakceptowane przez Krajową Radę Sądownictwa rozpoznającą sprawę na posiedzeniu. Jednakże stanowisko zespołu nie jest dla Rady wiążące, może go ona nie uwzględnić, nie dzieląc na przykład oceny referencji rekomendowanych przez zespół kandydatów w oparciu o przyjęte kryteria. Oznacza to, że postępowanie przed zespołem i przedstawiana w jego wyniku przez zespół ocena (stanowisko) nie przekłada się bezpośrednio na rozstrzygnięcie sprawy w uchwale Krajowej Rady Sądownictwa (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 marca 2012 r., III KRS 1/12, OSNP 2013 nr 3-4, poz. 47; z dnia 27 sierpnia 2014 r., III KRS 37/14, LEX nr 1541203; z dnia 25 stycznia 2016 r., III KRS 88/15, LEX nr 2288965). Dopiero więc, gdy ze stanowiska Rady (uzasadnienia uchwały) wynika, że przy ocenie kandydatów zdała się ona na stanowisko zespołu, nie wnikając w jego merytoryczną zasadność, to jest to jej własne uchybienie proceduralne, polegające na zaniechaniu „wszechstronnego rozważenia sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone”. W związku z tym - dla wykazania sprzeczności z prawem uchwały Rady - nie jest wystarczające zakwestionowanie postępowania przed zespołem, bowiem może to jedynie doprowadzić do podważenia rekomendacji zespołu a nie uchwały podjętej przez Radę.

Przenosząc te uwagi na grunt niniejszej sprawy, rozważyć należy, czy brak zawiadomienia odwołującego się przez system teleinformatyczny o posiedzeniu zespołu w dniu 6 i 7 lutego 2017 r. spowodował pozbawienie go możliwości obrony jego praw. Posiedzenia te nie zostały zwieńczone merytorycznym stanowiskiem (rekomendacją), w odróżnieniu od posiedzenia z dnia 24 lutego 2017 r., o którym odwołujący się został poinformowany, stawił się na nie i został wysłuchany przez zespół. W tym miejscu odwołać należy się do wypracowanych poglądów judykatury

dotyczących przesłanki nieważności postępowania cywilnego, dotyczącej pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Przytoczona podstawa nieważności postępowania jest spełniona, jeżeli wadliwości procesowej sądu, będącej skutkiem naruszenia konkretnych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji, (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 10 czerwca 1974 r., II CR 155/74, OSPiKA 1975 z. 3, poz. 66; z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. i Pr. 1999 nr 5, poz. 41 - dodatek; z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000 nr 12, poz. 220; z dnia 10 lipca 2002 r., II CKN 822/0; niepublikowane; z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01, LEX nr 196607 i z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 545/13, LEX nr 1483413; dnia 15 listopada 2016 r., II PK 215/15, LEX nr 2178677). Przy ocenie, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania skutkującej nieważnością postępowania trzeba rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie zbadać, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu, wreszcie ocenić, czy pomimo zaistnienia wspomnianych przeszkód strona mogła bronić swych praw w procesie. Dopiero w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych warunków można uznać, że strona została pozbawiona możliwości działania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2014 r., II UZ 58/14, LEX nr 1622316, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 czerwca 2015 r., V CSK 528/14, LEX nr 1771395; z dnia 15 października 2015 r., II CSK 690/14, LEX nr 1962512).

W kontekście powyższych rozważań stwierdzić należy, że odwołujący się, wysłuchany na posiedzeniu zespołu w dniu 24 lutego 2017 r., miał możliwość obrony swoich racji, a tym samym niezawiadomienie go o poprzednich posiedzeniach zespołu nie może zaważyć przy ocenie omawianej w tym miejscu kwestii.

Odwołujący się błędnie przyjmuje, że art. 32 ust. 1a ustawy o KRS, w myśl którego pisma i inne dokumenty w rozpatrywanych przez Radę sprawach indywidualnych dotyczących powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu powszechnego, a także uchwały Rady podjęte w tych sprawach doręcza się kandydatom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego; doręczenie uznaje się za skuteczne z chwilą zalogowania się kandydata do

systemu teleinformatycznego lub po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym, dotyczy protokołów posiedzeń zespołu i Rady. Gdyby tak było, to oznaczałoby to obowiązek prowadzenia (także) akt sprawy w systemie teleinformatycznym, przez co zbędny stałby się przepis art. 31 ust. 3, z którego wynika, że akta spraw są dostępne dla uczestników postępowania z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony informacji niejawnych oraz ochrony danych osobowych a uczestnicy postępowania mogą przeglądać akta spraw oraz sporządzać odpisy lub wyciągi z tych akt, zaś na pisemny wniosek uczestnik postępowania może otrzymać odpisy i wyciągi z akt, z potwierdzeniem przez Biuro Rady ich zgodności z oryginałami. Poza tym obowiązku takiego nie można wywieść z przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie konta w systemie teleinformatycznym obsługującym zgłoszenie na wolne stanowisko sędziowskie (Dz.U. z 2017 r., poz. 174), w którym określono pisma i dokumenty podlegające wprowadzeniu do systemu i nie wymienia się wśród nich protokołów posiedzeń zespołu i Rady.

Odwołujący się miał zapewniony dostęp do akt i możliwość uzyskania z nich odpisów i wyciągów i tym samym do niego należała inicjatywa w zakresie doręczenia mu odpisów wzmiankowanych protokołów. Dlatego też nie ma podstaw, aby przyjąć, że w tym kontekście odwołujący się został pozbawiony obrony możliwości swoich praw, skoro nie doszło do uchybienia w postępowaniu przez Radą (a także przed zespołem). Dodać też trzeba, że na mocy art. 37 ust. 2 ustawy o KRS w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowej Rady Sądownictwa zamieszcza się także stanowisko zespołu, a w odwołaniu nie neguje się zamieszczenia tej informacji.

Dalej idąc, wyeliminowanie z zespołu jednego z jego członków nie spowodowało, aby jego skład był niezgodny z przepisami prawa (w myśl art. 31 ust. 1 *in fine* ustawy o KRS, w skład zespołu wchodzi od trzech do pięciu członków Rady). Udzielenie rekomendacji kandydatom przez trzech, zamiast pierwotnie wyznaczonych czterech członków, nie pozbawiło tego podmiotu jego kompetencji w procedurze nominacyjnej.

Pozostałe wytykane w odwołaniu uchybienia postępowania nominacyjnego przed zespołem (biorąc pod uwagę przedstawione wyżej stanowisko) nie mają

wpływu na wynik sprawy. Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że Rada dokonała samodzielnej oceny kandydatów w oparciu o kryteria wymienione w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, skoro omówiła wszystkie kandydatury i wyjaśniła, w jakim stopniu każdy z kandydatów spełnia kryteria podlegające ocenie. Przedstawiona argumentacja wskazuje jednoznacznie, w czym Rada upatrywała przewagi dwóch kandydatów nad odwołującym się i była to niższa ocena kwalifikacyjna, a także zdecydowanie niższe poparcie środowiska sędziowskiego.

Pozostając przy temacie motywacji, jaką kierowała się Rada, wybierając kandydatów do przedstawienia Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, to w konfrontacji z nią zarzucane naruszenie przepisów postępowania przed Radą - przez nieujęcie w protokole posiedzenia omówienia kandydatury odwołującego się (jako istotnej okoliczności, zgodnie z § 9 ust. 4 Regulaminu) - nie miało wpływu na wynik sprawy. Uzasadnienie zaskarżonej uchwały nie pozostawia wątpliwości, że kandydatura odwołującego się podlegała przewidzianej prawem ocenie na posiedzeniu plenarnym Rady z wykorzystaniem wszystkich dostępnych informacji i ocen.

Zarzut naruszenia art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 33 ust. 1 ustawy o KRS i art. 2, 32 ust. 1 i 2 i 60 Konstytucji RP należy odnieść, z przytoczonych wyżej względów, wyłącznie do Krajowej Rady Sądownictwa. Bazuje on na twierdzeniu, że zaskarżona uchwała podjęta została w sposób dowolny, nietransparentny, mało wszechstronny, jak również w sposób naruszający zasadę niedyskryminacji i równego dostępu do służby publicznej (z uwagi na wykonywany zawód i posiadany przez kandydata wiek) i podstawowe zasady demokratycznego państwa. Odwołujący się, precyzując te zarzuty, twierdzi, że: 1) sprowadzono pojęcie oceny kwalifikacji kandydatów do oceny kwalifikacyjnej sporządzonej przez wizytatorów (a właściwie tylko - do ich wniosków końcowych, z pominięciem pełnej analizy ich treści), 2) pominięto przy rozpoznawaniu sprawy niektórych pozytywnych elementów po stronie skarżącego przy ocenie jego kandydatury (w płaszczyźnie kwalifikacji), 3) zbyt wyraźne zaakcentowano w okolicznościach niniejszej sprawy kryterium poparcia uczestników na Zgromadzeniu Sędziów 4) skonstruowano taki zestaw decydujących kryteriów, których formalnie lub realnie skarżący nie mógł spełnić w ogóle lub w takim samym stopniu jak inni kandydaci, 5) uwzględniono

wypowiedzi sędziego R. T., która zawiera elementy dyskryminujące oraz dowolne argumenty.

Żadne z kryteriów oceny poszczególnych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie brane pod uwagę w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa nie ma charakteru decydującego ani też nie jest koniecznie wymagane uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z nich. Znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostaje poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem. O przeprowadzeniu prawidłowej oceny zgłoszonych kandydatur decyduje bowiem ocena całościowa (kompleksowa) wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów, co wynika z obowiązku wszechstronnego rozważenia przez Radę okoliczności sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2015 r., III KRS 76/15, LEX nr 1975843).

Sąd Najwyższy zauważa, że ocena kwalifikacyjna jest najistotniejszym kryterium oceny kandydatów. Z pewnością kwalifikacji nie można utożsamiać tylko z wymaganiami stawianymi kandydatom w przepisach ustaw regulujących ustrój sądów powszechnych czy sądów administracyjnych, gdyż te wyznaczają minimum standardów dla osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 stycznia 2016 r., III KRS 90/15 (LEX nr 1977932), chodzi raczej o uwzględnienie w ocenie kandydatów - poza owym ustawowym minimum - dodatkowych elementów składających się na teoretyczne i praktyczne umiejętności potrzebne do wykonywania zawodu sędziego, jak wyniki ukończenia studiów i egzaminu zawodowego, uzyskane stopnie naukowe, ukończone studia podyplomowe i szkolenia, reprezentowana w toku wykonywania dotychczasowej pracy i analizowana przez sędziów wizytatorów oraz przełożonych wiedza prawnicza, sposób organizowania pracy i wywiązywania się z obowiązków, itp.

Tylko wtedy, gdy ocena Rady w zakresie kwalifikacji nie ma oparcia w opinii sędziego wizytatora, można przyjąć, że jest ona dowolna i nietransparentna (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2016 r., III KRS 79/15, LEX nr 228896; z dnia 26 stycznia 2017 r., III KRS 38/16, LEX nr 2255324). Odwołujący się takiego zarzutu nie czyni, natomiast formułuje wniosek, że Rada ograniczyła się wyłącznie do bazowania na wnioskach końcowych opinii sędziów wizytatorów, gdy z

uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że analizowane były przedstawiane opinie kwalifikacyjne kandydatów w całości, a nie tylko ich wnioski końcowe.

Co zaś się tyczy kwestii „zbyt wyraźnego zaakcentowania w okolicznościach niniejszej sprawy kryterium poparcia uczestników na Zgromadzeniu Sędziów”, to powtórnie wskazać należy, że o wyborze kandydata decyduje ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania przesłanek wskazanych w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011 nr 1, poz. 93; z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271 i z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10, LEX nr 678015). Powołanie w uzasadnieniu uchwały Rady tego kryterium - obok innych przesłanek ocennych (ocena kwalifikacyjna, wyniki z egzaminu zawodowego) - wskazuje, że nie decydowało ono samodzielnie o wyborze kandydatów. Poza tym, wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu („poparcie środowiska sędziowskiego”) nie wiążą wprawdzie Rady przy dokonywaniu oceny kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, jednakże są istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, gdyż stanowią jedno z ustawowych kryteriów rzutujących na ocenę predyspozycji kandydatów do pełnienia urzędu na obsadzonym stanowisku sędziego. Dlatego też Rada powinna nawet odpowiednio umotywować swój wybór wówczas, gdy dotyczył on osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271; z dnia 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, LEX nr 1294479 oraz z dnia 15 maja 2013 r., III KRS 197/13, Legalis nr 750374). Nie można zatem czynić Radzie zarzutu, że przyjęła to kryterium w stosunku do osoby spoza korporacji sędziowskiej.

Powinność stosowania w postępowaniu przed Radą jednolitych kryteriów wyboru nie oznacza, że Krajowa Rada Sądownictwa powinna wobec wszystkich zgłoszonych kandydatów (niezależnie od ich statusu) stosować kryteria jednakowe (identyczne). Z tej przyczyny jednolite kryterium odnoszące się np. do kwalifikacji zawodowych (dorobku, doświadczenia zawodowego) kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie w sądzie powszechnym nie może być jednakowo stosowane do różnych kandydatów. Inaczej ich ocena będzie dokonywana np. w odniesieniu do asystenta sędziego czy referendarza, a inaczej będzie kształtować

się w przypadku kandydatury zgłoszonej przez adwokata, radcę prawnego, notariusza lub pracownika naukowego szkoły wyższej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12, niepublikowany i z dnia 17 lipca 2014 r., III KRS, LEX nr 1498642). W odniesieniu do odwołującego się nie sformułowano (na niekorzyść) argumentu, że nie zdobył doświadczenia w ramach delegacji do Sądu Okręgowego, nie ma zatem znaczenia posłużenie się tym kryterium w odniesieniu do innych kandydatów-sędziów, którzy nie zostali przedstawieni Prezydentowi RP. Z uzasadnienia Rady w ogóle nie wynika, że niewskazanie odwołującego się jako kandydata do przedstawienia Prezydentowi RP spowodowane było brakiem doświadczenia w orzekaniu związanego z przynależnością korporacyjną.

Także zbyt daleko idący jest wniosek odwołującego się, że jedynie wyraźne odcięcie się przez Radę w uzasadnieniu uchwały od wypowiedzi osób zaproszonych do udziału w postępowaniu nominacyjnym, pozwala na uznanie, że wypowiedź ta nie zadecydowała o wyniku głosowania. Nietrafny jest też zarzut pominięcia przy rozpoznawaniu sprawy niektórych pozytywnych elementów po stronie skarżącego przy ocenie jego kandydatury (w płaszczyźnie kwalifikacji). Przepis art. 33 ust. 1 ustawy zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji (art. 3 ust. 1), wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. W myśl art. 37 ust. 1 ustawy, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, Rada rozpatruje i ocenia wszystkie zgłoszone kandydatury łącznie. W takim przypadku Rada podejmuje uchwałę obejmującą rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów. Z treści tych przepisów, przy uwzględnieniu zasad ogólnie przyjętych w działaniu organów państwa w demokratycznym państwie prawnym (art. 2 Konstytucji), wynika zatem obowiązek wszechstronnego rozpatrzenia i oceny przez Radę wszystkich kandydatur zgłoszonych do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich, a ich naruszenie może polegać na pominięciu przez Radę istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej jej dokumentacji lub wyjaśnień. Jeśli

droga zawodowa kandydata jest opisana wyczerpująco w opinii sędziego wizytatora, to brak zwerbalizowania w uzasadnieniu szczegółowego przebiegu jego kariery zawodowej nie uzasadnia zarzutu zaniechania wszechstronnego rozważenia sprawy.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS).

kc